Štev. 90 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v petek 5. aprila 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31·20, pol leta K 15·60, tri mesece K 7·80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6·20, pol leta K 3·60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plača in toži se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 841.652.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 4. (Kor.) Uradno se razglaša:

Na italijanski gorski fronti nekoliko živahnejše topovsko streljanje. Sovražnik je pri poizvedovalnih sunkih ostavil v naših rokah več ujetnikov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 4. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Na bojišču je bojno delovanje južno Somme oživelo. Nenadno in po močni topovski pripravi se je sovražnik zgodaj zjutraj in popoldne štirikrat zaman poizkušal zopet polastiti izgubljene višine jugozapadno Moreuilla. Njegovi napadi so se razbili ob težkih izgubah. Pred Verdunom in v gozdu Parroy često živahni topovski boji.

Vzhod. — Sporazumno s finsko vlado so se ustalile nemške čete na finski celini.

Na drugih bojiščih nič novega.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 3. (Kor.) V okolišu Bitolja je naša artilerija z uspehom obstreljevala več sovražnih baterij v kolenu Černe. Obojestranski kratki topovski napadi. Vzhodno Vardarja je bil angleški poizvedovalni oddelek pregnan. Zapadno Butkovskega jezera smo ujeli nekaj Angležev. Sovražni pehotni oddelki, ki so se poizkušali na več točkah približati našim postojankam, so bili pregnani.

TURŠKO.

CARIGRAD, 2. (Kor.) Na palestinski fronti od obale do Jordana slaboten pehotni ogenj. Pri Mesrai in Sindšilu so oficirske patrulje vrgle nasprotnika in mu prizadejale resne izgube. Na vzhodnem bregu Jordana so bili sovražni oddelki premagani. Zasledovanje se nadaljuje.

CARIGRAD, 3. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Sunek Angležev na vzhodnem bregu Jordana se razvija v resen poraz. Turške čete prizadevajo na zmagovitem prodiranju, po slabih potih umikajočemu se sovražniku, nadaljne izgube. Trdovratni odpor sovražnika je bil strt povsod. Turške čete so si priborile s severa prehod preko Vadi Abiad, zavzele zopet El Salt in prispele na neprestanem prodiranju na cesto El Salt-Jeriho. Naglo privedena ojačenja nasprotnika je turška artilerija zgrabila z uspehom, krepko napadajoča konjenica pa jih je pognala v beg. Tudi z vzhodne strani je zasledovanje v polnem razvoju. Turška letalska brodovja so kljub težavnim vremenskim razmeram z dobrim uspehom napadla sovražno taborišče ob Jordanu pri Jerihu.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

3. aprila. — Južno Marca je eden naših oddelkov nenadoma vdrl v neko sovražno postojanko in po srditem boju razpršil posadko, nakar se je vrnil s 35 ujetniki. Drugi oddelki naših čet so ujeli več mož na južnih pobočjih Cime d'Oro. Na asiaški planoti smo izvršili uspešne poizvedbe. V okolišu Mt. Tonle smo nadlegovali sovražnika. Na planoti Daone in pri Cortelazzu smo pognali sovražne patrulje v beg. Na planoti Furve smo prisilili sovražne smučarje, ki so pod zaščito snežnega viharja hoteli napasti neki naš oddelek, da so se vrnili.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 3. (Kor.) V zapadnem Sredozemskem morju so potopili naši podvodniki 7 parnikov in 13 jadrnic, skupno najmanj 25.000 ton. Dne 21. marca je eden naših podvodnikov z uspehom obstreljeval utrjeno in za italijanski transportni promet važno mesto Civittavecchia.

LONDON, 3. (Kor.) Admiraliteta poroča: Neki angleški rušilec se je dne 1. aprila vsled trčenja potopil. Vse osebe so bile rešene.

MIROVNA POGAJANJA MED RUSIJO IN UKRAJINO.

PETROGRAD, 3. (Kor.) Ukrajinska rada je predložila sovjetu ljudskih komisarjev mirovni predlog.

Letalski napad na Calais.

BERN, 3. (Kor.) »Matin« poroča, da Nemci od srede zadnjega tedna neprestano napadajo Calais. Vendar vsled v zadnjem času napravljenih številnih nastanišč ni zaznamovati človeških izgub.

Pogreb žrtev bombardiranja Pariza.

BERN, 3. (Kor.) Zvezni predsednik je izrazil nemški vladi željo, naj se obstreljevanje Pariza povodom pogreba legacijskega svetnika Stroehlina v sredo ustavi. Nemška vlada je takoj ugodila tej želji, vendar pa so prejeli dotični ukaz pristojni vojaški organi šele v sredo opoldne.

BEROLIN, 3. (Kor.) Wolffov urad poroča: Nemci so včeraj opoldne ustavili obstreljevanje pariške trdnjave, ker je bilo naznanjeno, da se bo vršil pogreb po nesreči zadetih prebivalcev.

KDO LAŽE: CZERNIN ALI CLEMENCEAU?

PARIZ, 3. (Kor.) Agence Havas poroča: Po nagovoru načelnika dunajskega občinskega sveta na zunanjega ministra grofa Czernina je slednji izjavil, da ga je par dni pred pričetkom zapadne ofenzive Clemenceau povprašal, ali je pripravljen za pogajanja in na kaki podlagi. Ministrski predsednik Clemenceau, ki je bil danes dopoldne na fronti obveščen o tej izjavi avstrijskega zunanjega ministra, je enostavno odgovoril: »Grof Czernin se je v tej stvari lagal«.

DUNAJ, 4. (Kor.) Uradno se razglaša: C. in kr. minister za vnanje stvari, grof Czernin, je dne 2. aprila t. l. pred odposlanstvom dunajskega občinskega sveta izjavil med drugim sledeče: »Gospod Clemenceau me je nekaj pred pričetkom zapadne ofenzive povprašal, ali bi bil pripravljen za pogajanja in na kaki podlagi. Odgovoril sem takoj sporazumno z Berolinom, da sem pripravljen za to in da za mir s Francijo ni druge ovire, kakor njena zahteva po Alzaško-Lotarinški. Iz Pariza je došel odgovor, da je pogajanje na tej podlagi nemogoče«.

Kakor poroča Agence Havas dne 3. t. m., je ministrski predsednik Clemenceau po doznanju te izjave grofa Czernina odgovoril: »Grof Czernin je v tej stvari lagal.«

Z ozirom na to izjavo francoskega ministrskega predsednika se konstatira sledeče: Po naročilu grofa Czernina je imel legacijski svetnik v pok., grof Nikolaj Revertera, z zaupnikom Clemenceaua, francoskemu vojnemu ministrstvu dodeljenim grofom Armandom, odposlanim v Švico, tamkaj ponovne konference. Povodom 2. februarja t. l. v Freiburgu v Švici vršečega se razgovora obeh gospodov se je razpravljalo vprašanje, ali in na kaki podlagi bi bil mogoč med avstro-ogrskim in francoskim zunanjim ministrom ali med oficijalnimi zastopniki teh ministrov razgovor o dosegi splošnega miru. Nato je grof Revertera po naročilu grofa Czernina v svrho naznanitve gospodu Clemenceau koncem februarja izjavil, da je grof Czernin pripravljen za pogajanja s Francijo in da pričakuje uspeha od razgovora le tedaj, ako se Francija odpove svojim osvojevalnim načrtom glede Alzacije in Lotaringije. Grof Revertera je dobil nato imenom Clemenceaua odgovor, da isti še ne more sprejeti predlagane odpovedbe aneksiji, tako da bi bil sestanek zastopnikov po obojestranskem mnenju za enkrat brez pomena.

Francoski glas o Czerninovem govoru.

PARIZ, 3. (Kor.) Agence Havas poroča: Izjave zunanjega ministra grofa Czernina so prispele v Pariz šele danes dopoldne. Politični krogi prikomin jajo, da je manever grofa Czernina preočividno dvoumen, da bi zamogel koga premotiti. Jasno je, da je hotel grof Czernin predvsem in prvič opravičiti pred prebivalstvom monarhije sedanje odposlanje kontingentov na francosko fronto. Drugi cilj manevra grofa Czernina je, da skuša očrniti lojalnost, energijo in odkritost Clemenceaua in izpodkopati priljubljenost osebe, ki ga ženira. Končno je grof Czernin nedvomno upal, da izzove na ta način razdor med francoskimi političnimi in parlamentarnimi strankami in zaseje istočasno nezaupanje in nesoglasje med zavezniki entente. Odveč je pripominjati, da je nerodnost manevra tako jasna, da ne bi niti trenotek zamogla povzročiti iluzij. Vrh tega zadošča energičen dementi Clemenceaua, da se s koreninami vred izruje ta nerodni obrekovalni poizkus.

SEIDLERJEV ODGOVOR ČEHOM V »FREMDENBLATTU«.

DUNAJ, 4. (Kor.) Z ozirom na protest predsedstva Češkega Svaza pri ministrskem predsedniku dr. Seidlerju, v katerem se očita zunanjemu ministru grofu Czerninu, da je preko ljudskega zastopstva izrekel najtežje obdolžitve in grožnje proti češkemu narodu, konstatira »Fremdenblatt«, da gospodje, ki so bili včeraj pri ministrskem predsedniku, očividno niso natančno prečitali govora grofa Czernina, ali pa ga niso razumeli. List rekapitulira nato dotične točke iz izjav zunanjega ministra in pravi: Očitanje predsedstva »Češkega Svaza« grofu Czerninu, da je napadal češki narod, je torej popolnoma izpodbito in je težko razumljivo, kako je bilo po tako jasnih izvajanjih grofa Czernina mogoče nastopati s takimi trditvami. Ni grof Czernin tisti, ki poizkuša posamezne brezvestne voditelje češkega naroda istovetiti s tem narodom, pač pa se je zgodilo to z nastopom predsedstva Češkega Svaza. Tako umetno razlaganje, s katerim naj se preobrne govor, ne sme ostati brez zavrnitve in je zato treba konstatirati, da je grof Czernin jasno in točno razlikoval med v splošnem avstrijski in lojalno čutečim češkim narodom in njegovimi posameznimi voditelji, kar je ravno predsedstvo Češkega Svaza poizkušalo eskamotirati s svojim nastopom.

Dr. Baernreither — predsedniku »Češkega Svaza«.

DUNAJ, 4. (Kor.) Načelnik odseka za zunanje stvari avstrijske delegacije, dr. Baernreither, je odgovoril na pismo načelnika »Češkega Svaza« Staneka z izjavo, da je bilo sklicanje zunanjega odseka delegacije vsled odsotnosti skoro vseh članov z Dunaja in vsled kratke muditve grofa Czernina na Dunaju izključeno. Sklical bo odsek k seji takoj, kakor hitro se bo zamogel minister udeležiti sej.

Czernin odpotuje v Bukarešt.

DUNAJ, 4. (Kor.) Zunanji minister grof Czernin se poda dne 6. t. m. v Bukarešt k nadaljevanju mirovnih pogajanj.

CESARJEV POMILOSTITVENI UKAZ.

DUNAJ, 4. (Kor.) Cesar je v smislu dne 10. marca povodom rojstva najnovejšega princa izražene želje izdal sledeče pomilostitvene ukaze:

I. Vsem osebam, ki so bile pred današnjim dnem pravnomočno obsojene od kakega civilnega kazenskega sodišča radi razžaljenja Veličanstva ali razžaljenja kakega člana cesarske hiše, ali radi obeh teh zločinov, vendar brez zveze z drugimi kaznivimi dejanji, odpuščam kazen, v kolikor že ni prestana. Odrejam dalje, da se radi navedenih zločinov, ako so bili izvršeni pred imenovanim dnem, pri civilnih kazenskih sodiščih ne sme uvesti kazensko postopanje, že uvedeno pa takoj ustavi, ako ne gre za kako od obdolžencev zaželjeno novo izvedbo že pravnomočno končanega postopanja.

II. Odpuščam kazen osebam, ki so bile pred današnjim dnem od kakega civilnega kazenskega sodišča pravnomočno obsojene na ne več kakor en mesec zapora ali 500 K globe, v kolikor te kazni že niso prestane. Ako je bila poleg zapora proglašena še globa, se odpusti kazen, ako za slučaj neiztirljivosti globe izdana nadomestna kazen in za porna kazen ne presegate enega meseca.

Od te pomilostitve so izvzete: 1. Kazni, ki so bile proglašene radi krive prisege, napačnega pričevanja, obrekovanja, tatvine na železnicah, ladjah ali poštah, navijanja cen, oderuštva ali radi kakega kaznivega dejanja proti živilskemu zakonu. 2. Osebe, ki so bile v zadnjih 5 letih že obsojene v kak zapor ali denarno globo, razven, ako denarna globa ne presega 100 K. III. Osebe, ki so bile pred več kakor pet leti obsojene na več kakor 8 dni zapora ali na več krajših zaporov, v kolikor iste ne nadomeščajo samo glob. — Odpuščam dalje vsem osebam, pri katerih obstojajo predpogoji za pomilostitev, v smislu zakonskih predpisov kot posledico obsode nastalo nesposobnost dosege gotovih pravic in pozicij, kakor tudi izgubo volilne pravice in izvoljivosti v javne korporacije. Kazni do enega meseca ali 500 K in s temi obsodbami spojene pravne posledice omenjene vrste se morajo, ako obstojajo predpogoji, izpregledati tudi tedaj, ako na današnji dan razsodba še ni bila pravnomočna, a že proglašena razsodba prve instance. — Baden, 2. aprila 1918. — Karel l. r. Schauer l. r.

Amerika napove vojno tudi Bolgarski.

ROTTERDAM, 3. (Kor.) »Morningpost« poroča iz Washingtona, da bo predsednik Wilson v kratkem predlagal tudi vojno napoved Bolgarski. Zahteva bo stavljena z energičnim poudarkom in utemeljena posebno tudi s tem, da Bolgari, kakor Turki, ker se gibljejo prosto, vohunijo.

Anglija kliče neprestano na pomoč.

BERN, 3. (Kor.) Listi poročajo iz Washingtona, da je prispela na državni oddelek nova nujna prošnja angleške vlade za takojšnje odposlanje ameriških ojačenj na zapadno bojišče.

Veliki knez Mihael izpuščen.

PETROGRAD, 2. (Kor.) Veliki knez Mihael, ki je pobegnil v Perm, kjer so ga zaprli potem krajevni sovjeti, je bil sedaj izpuščen. — Komisija, obstoječa iz zastopnikov izvršilnega odbora, razmotriva sedaj o ustanovitvi zveznega sveta republike.

Aretacija perzijskega princa Sulejmana Mirze in perzijska protiodredba.

STOCKHOLM, 4. (Kor.) Po poročilih listov je ogorčenje radi protipostavne aretacije voditelja perzijske demokratične konstitucijonelne stranke, princa Sulejmana Mirze, s strani Angležev in radi njegove odvedbe tako veliko, da je bil pod pritiskom javnega mnenja v povračilo aretiran angleški konzul v provinci Masenderan.

Izjave grofa Czernina o položaju.

II.

Minister uvideva sicer, da bi bili mednarodni dogovori boljše varstvo proti sosedstvenim napadom nego mejne poprave; no, ker na zapadu ni še sklenjen mir, treba na vzhodu pograbiti, kolikor je le možno. Da bo možno te »pridobitve« obdržati le z orožjem, da bo torej bodoči mir le oborožen mir, proti kateremu je ravno grof Czernin imel toliko ostrih in prepričevalnih besed o priliki svoje budimpeštanske napitnice: to se menda sedaj pozablja popolnoma.

Ni pa minister pri sklepanju miru z Romunijo pozabil na faktor, ki igra zlasti na Ogrskem veliko vlogo; namreč na Žide. Ti bodo od sedaj naprej enakopravni državljani. Gotovo je lepo, da ima Czernin tako nežno skrb za državljansko enakopravnost romunskih Židov; za avstro-ogrskega ministra pa bi bila bolj zaslužna in mnogo bližja naloga, da preskrbi popolno državljansko enakopravnost v prvi vrsti v tej monarhiji živečim nenemškim in nemadjarskim narodom! In da ti ne vživajo te enakopravnosti, je danes znano tudi zunaj avstro-ogrskih mej. Ako je Czerninu tako neprijetno, da imajo v ententnih državah tako neugodne nazore o naših razmerah, potem naj poskrbi za to, da se te razmere izpremene in zboljšajo! Zatajiti jih ni več možno: Francozi in Angleži so se prepričali na lastne oči, kako opravičene so pritožbe nenemških in nemadjarskih narodov. Dela Scotusa Viatorja in Chéradame-a so spisana na podlagi lastnih opazovanj na licu mesta.

Lepe in razveseljive so številke, ki jih je Czernin podal o bodočem uvozu živil iz Ukrajine. Neprijetno je le, da so vsa ta živila še vedno v Ukrajini: kajti do danes — to priznava minister — je prišlo le 30 vagonov. To se pravi: ne mnogo več, nego nič. Pa avstro-ogrski narodi so potrpežljivi in skromni: njih redi — upanje!

Kar se tiče Srbije, stoji minister na stališču, da se ne sme razbiti, ampak da ji treba dati možnost za razvoj. Nobene aneksije! Le Bolgarski treba dati toliko srbskega ozemlja, kolikor si sama želi. Avstro-ogrska monarhija pa si noče nič osvojiti, ona želi le moralne osvojitve. Ljudje, ki so bili v zasedenih srbskih pokrajinah, pripovedujejo sicer čudne stvari o tem »moralnem« osvojevanju s pomočjo madjarskih uradnikov, naglih sodeb in sličnih ljubeznjivosti, no, Czernin ima bolje informacije, nego mi in ve torej, kaj govori.

Konec svojih izvajanj je minister posvetil podaljševalcem vojne. On ima le en cilj, da namreč dosežé časten mir. Ovirajo ga po njegovem mnenju v prvi vrsti tisti, ki stremijo po miru za vsako ceno. O tem poglavju bi se dalo mnogo reči; toliko je gotovo, da bo klic po miru tem glasnejši, čim bolj bosta pritiskala na ljudstvo glad in pomanjkanje. S tem faktorjem mora računati, kdor noče doživeti zelo neprijetnih iznenadenj. Zato smo mi mnenja, da bi se moral minister ravno na te pretvezne podaljševalce vojne mnogo več ozirati, nego na tiste, ki jih stavlja minister v drugo skupino in ki jih imenuje aneksijoniste. Da ti s svojim hujskanjem v resnici podaljšujejo vojno, je žalostna resnica.

Najbolj žalostno pa je, da so ravno ti podaljševalci vojne našli odprta ušesa pri odločujočih faktorjih, kakor nam dokazujejo dosedanji mirovni sklepi. Pogoji teh mirovnih pogodeb vendar niso vabljivi za ostale, še vojskujoče se države! Kaj bi bilo moglo Rusijo zadeti hujšega, nego ji je prinesel sedanji mir »brez aneksij in kontribucij«?

Kar so aneksijonisti želeli v svojih najpogumnejših sanjah, je bilo izpolnjeno. Zato pa tudi ni dvoma, da nam te mirovne pogodbe ne zagotovijo trajnega miru.

Za sedaj so zmagali aneksijonisti in Czerninov protest proti njihovim zahtevam je le prazna fraza. —

Tim več poguma pa je grof Czernin pokazal proti Čehom. Njihovim političnim voditeljem očita naravnost veleizdajstvo; seveda ne iz oči v oči, ne v parlamentu, temveč v svoji sobi pred zbranim, maloštevilnim občinstvom, kakor smo že zgoraj naglašali.

Mi nismo poklicani, da branimo Čehe; tudi nismo brezpogojni oboževatelji vsakega njihovega taktičnega koraka; očitanje veleizdajstva pa je v naši monarhiji najmanj vspešno in najmanj resno sredstvo v boju z opozicijonalnimi strankami, ali pa celo s celimi narodi. Z veleizdajstvom, in sicer pravim in resničnim l. 1848., so Madjari izsilili svojo narodno in politično neodvisnost; z veleizdajstvom so Nemci pod Taaffejem in Badenijem preprečili vresničenje popolne narodne enakopravnosti za slovanske narode v Avstriji; na smrt obsojeni veleizdajalec Andrassy je postal minister za zunanje stvari itd. itd.

V čem vendar obstoji veleizdajstvo političnih voditeljev češkega naroda v Avstriji?

Konkretnega nam ni minister povedal nič. To pa vtrja v nas prepričanje, da se hoče minister s tem pavšalnim obrekovanjem le odtegniti dolžnosti, da odgovori na vse dosedanje stvarne kritike njegovega delovanja in političnih razmer v monarhiji sploh. Tudi se nam vzbuja sum, da hoče s tem opravičiti ojstrejši kurz proti avstroogrskim Slovanom! Posebno naglašanje pretveznih zaslug Nemcev in Madjarov pokazuje, da se hoče izvesti z vso silo to, kar se je nameravalo z uvedbo dualizma l. 1867: nemško gospodstvo pri nas, a madjarsko na Ogrskem.

Gospodje naj poskusijo! Grof Czernin, ki dela razliko med češkim narodom in njegovimi voditelji, se potem prepriča kmalu, da se je zelo varal. Proti novemu kurzu najde sklenjene vrste ne samo pri Čehih, ampak pri vseh nenemških in nemadjarskih narodih; in potem pride morda do izpoznanja, da treba skleniti mir ne samo s premaganimi sovražnimi državami, temveč in še prej z narodi v lastni državi. In tak mir bo bolje varstvo za monarhijo, nego vse mejne poprave, bolji celo nego mednarodni dogovori.

Adriaticus.

Razne politične vesti.

Čehi in grof Czernin. Predsedstvo češkega kluba je poslalo dr. Baernreitherju sledeče pismo: »Ako si je grof Czernin iz sednih gospodov obstoječe zastopstvo dunajskega občinskega sveta naročil že v petek za torek, potem je bilo dejanjski tudi popolnoma mogoče in lahko, da bi za torek ali sredo sklical zunanji odsek avstrijske delegacije in govoril tamkaj in poslušal tudi odgovor. Za izostajanje in neprestano zavlačevanje posvetovanj tega odseka zvračamo pred vso javnostjo krivdo le na Vas ekscelenca in protestiramo kar najodločneje proti zapostavljanju zborniške tribune tako s strani ministra, kakor tudi z Vaše strani. Vprašamo Vas, kako se mislite zagovarjati in ali nameravate sklicati odsek k nadaljnemu delovanju.«

Nova pota avstrijske vladne politike na vidiku? Czerninov govor o mednarodnem položaju je izzval, kakor je bilo pričakovati, veliko zadovoljstvo pri Nemcih in Madžarih. Ne morda toliko radi pojasnil o splošnem političnem in našem gospodarskem položaju, kolikor radi izrazite protislovanske osti in celo direktnih groženj proti Čehom in Jugoslovanom. Nemško časopisje naglaša soglasno, da si Czerninovih izvajanj ni mogoče razlagati drugače, kakor da so bila sklenjena dogovorno z obema ministrskima predsednikoma, iz česar je sklepati, da je pričakovati vsaj v Avstriji izpremembe v vladni politiki in energičnega nastopa proti češko-jugoslovanskim aspiracijam. »Tagespost« piše tozadevno: »Da je izpregovoril grof Czernin sporazumno z dr. Seidlerjem in dr. Wekerlejem, dokazuje posebno izrazito naglašanje nadčloveških žrtev Nemcev in Ogrov, za katere je bil izbran potem izraz Avstrijec in Oger. Ako se se torej vršila pogajanja med obema vladama, potem izhaja iz tega, da je vsaj v Avstriji pričakovati izpremembe v vladni politiki, ki je dobila z vstopom ministra dr. Zolgerja nekako Jugoslovanom naklonjeno obeležje. Dr. Seidler je sicer s svojim znanim zadnjim govorom v zbornici pretrgal vezi s Čehi, nikakor pa ne še z Jugoslovani, ki so najzvestejši sobojevniki Čehov. Ideja ustanovitve slovanskih držav s pomočjo entente ni samo ideja Čehov, ampak odseva istotako tudi iz zagrebške deklaracije pod vodstvom dr. Korošca se nahajajočega jugoslovanskega gibanja. Le frankovci in nadškof dr. Stadler so izpremenili deklaracijo v smislu monarhije, dočim kneževski dr. Jeglič z vsemi sredstvi podpira in razširja zagrebško deklaracijo, ki zahteva jugoslovansko državo od splošne mirovne konference. Grof Czernin je sedaj razgrnil zaveso in zato proč s prikrivanjem. Vlada mora pokazati svoje pravo lice in prenehati z dosedanjim polovičarstvom. Na kako izpreobrnjenje Čehov in Jugoslovanov, v kolikor se tiče dosedanjih poslancev, tako ni misliti. Zato proč z bojazljivo politiko preteklosti in pripravi naj se temeljita nova ureditev.« Kaka pa naj bi bila ta nova ureditev? Razumemo dobro. Nemci žele odkrito, da bi prišlo do druge naklade persekucijske dobe, čeprav jih je morda zaenkrat še sram, da bi priznali in zahtevali to javno. Prilastiti si hočejo neomejeno gospodstvo v avstrijski polovici, Madžarom pa na milost in nemilost izročiti vse neogrske narodnosti. Teda ti časi so minuli in dvomimo, da bi bila njihova povrnitev v interesu skupne države. Nemški strah pred slovanskimi aspiracijami v monarhiji dokazuje najbolje, da so Slovani na pravi poti in da so njihove zahteve popolnoma upravičene. Ideja pravice samoodločbe narodov je zasadila že tako globoke korenike, da jih ni več mogoče izruvati, še najmanj pa s preganjanjem.

Na naslov Madjarov so priobčili praški »Narodni Listy« proti koncu meseca decembra članek, ki je ravno danes zelo aktualen z ozirom na to, da Madjari naravnost operirajo proti Čehom z očitanjem veleizdajstva. Pripominjamo pa hitro, da so ta članek posneli tudi nekateri nemški listi na Češkem, tako n. pr. tudi »Rumburger Zeitung«. Članekar je opozarjal, kako da madjarski listi na vse možne načine agitirajo proti — dualizmu. »Journal de Geneve« je posnel neki tak članek madjarskega lista »Az Est« ter je pripomnil: »Slovani in Madjari žele izpremembe avstro-ogrske ustave. Stojimo pred velikimi prevrati v obdonavski monarhiji.« ».... Pred večimi leti so poslali Ogri celo vrsto politikov, da bi Čehe, Poljake in Jugoslovane zaveli k delu proti Dunaju in dinastiji. Čeprav je avstrijska vlada vedela o tem, ni dala zapreti niti enega teh agentov. Češki narod ne pošilja nikakih agentov na Ogrsko. To je bilo v letu 1905. Boj madjarske koalicije pod vodstvom Fr. Košuta.... proti vladi Fejervaryja je dosegel svoj višek.... Ti politiki so poslali dr. Kovacsa Istvan v Prago. Nič ni dosegel. Dne 28. aprila je odšel v Ljubljano, kjer se je legitimiral z nekim spisom pok. Julija Justha, v katerem je bilo rečeno med drugim, da je Kovacs pooblaščen za pogajanja s slovenskimi politiki. Obiskal je bivšega župana ljubljanskega Hribarja, dra. T.(?) in dra. I. E. Kreka. Kovacs je predlagal politično madjarsko — slovansko koalicijo proti Dunaju! Izvajal je, da treba gospodstvo Nemcev in Dunaja zlomiti za vedno.... ter da proganjanje Slovakov in Romunov ni v interesu Madjarov. Madjarski narod da ne more nič za to; to vse da dela Dunaj in dunajski sistem da sloni na hujskanju naroda proti narodu. Ako bi prišlo do slovansko-madjarske zveze, bi bili Madjari pripravljeni.... da ustanove jugoslovansko državo!! Slovenci niso šli Kovacsu na lim in istotako se je povrnil posl. Kovacs iz Krakova in Prage, ne da bi bil kaj opravil. V letu 1905 so sedaj vladi zveste madjarske stranke delovale mrzlično proti Nemcem in indirektno proti Avstriji. Mogli bi podati še več dokazov, kako Madjari po krivici obdolžujejo Čehe veleizdajstva.« — Take podatke so prinesli »Narodni Listy« v decembru m. l. v povsem pozitivni obliki — gotovih dejstev. All ni vse to najvišje aktualnosti ravno danes? — Madjari tirajo naravnost besno najgnusnejšo denuncijatorično kampanjo proti Čehom, obtoževaje jih,

---

PODLISTEK

Slovanska strast.

Roman. Francoski spisal Daniel Lesueur.

Vendar ni dajal, da bi se to opažalo. V drugič je zaigral smehljaj okolo njegovih ust, ali sedaj je bil ta smehljaj — nedolžnega zasmeha in hipnega ganotja.

»Prav dobro, Nadja Ivanovna.«

Potem je napravil par korakov notri v sobo, šel okolo naslonjača ter pobral knjigo, ki je padla Nadji iz rok, ko ga je bila uzrla.

»Kaj čitate?« je vprašal. Bil je zvezek pesmi Lermontova, ki se je odprl na strani, ki se je bila zapognila, ko je zvezek padel. Miranov je vzgladil gubo na tej strani, in takoj mu je padel pogled na lepo kitico, ki odzvanja v vsakem ruskem srcu in ki je bila tu označena z bledo črto svinčnika in ki je izražala: Ostaviti te moram. Ali sliko tvojo nosim globoko v srcu — vedno s spominom na lepše boljše dni!

Nikolaj Feodorovič je zaprl elegantno vezano knjigo, odičeno z monogramom Nadje, ter jo je vrgel v kamin. Plameni so jo takoj zajeli, listi so se zvijali in svedrali v ognju in usnje je razširjalo neznosen duh.

»Torej v treh dneh boste pripravljeni, ne res?« je ponovil z zopet gospodovalnim trdim glasom.

Nato jo je ostavil, ne da bi jej bil privoščil še kak pogled ali kako nadaljno besedo.

Nadja se je pripognila k ognju in je s koncem grebače stikala po ostankih svoje uboge knjige, preko katere osmojenih listov so se smukale žareče iskre. Potem se je spustila na preprogo in je — zavita v svoje dolge, bogate lase — sanjarila strmim pogledom pred-se.

Ko je pozneje neki ropot prihajal z dvorišča do nje, je vstala, pristopila k oknu, odmaknila zastor iz čipk ter pritisnila čelo na šipo.

Pri veži je čakal odprti voz grofa, zapрežen z dvema ukrajinskima vrancema. Odet v plašč iz kožuhovine, z bobrovo čepico na glavi in rokavicami iz juhtovine na rokah — je grof ogledoval svojo vprego.

Dva hlevarja sta le s težavo pridržavala konja, ki sta — pogrešajoč izdatnega vsakdanjega gibanja, v neradovoljnem miru — zbrala nezaslišano obilico moči in ognjevitosti. Med boleznijo grota so jima dovoljevali le toliko gibanja, kolikor je bilo neizogibno potrebno, ker so se hlevarji in kočijaži bali njiju divjosti — in so se bali, da bi se ta dva ljubljenca njih zapovednika mogla poškodovati po kakemkoli slučaju.

»Torej mu je roka že toliko ozdravila, da more držati vajeti« — si je mislila Nadja.

Potem se je zopet domislila, da jej je Maša sporočila, da se grof že osem dni zopet vozi na izprehod, da pa iz previdnosti, dokler mu ni roka povsem sigurna, ni vpregal Orlovih, ampak nje lastna zlato-rjava vranca. Danes v prvič je dal zopet zapreči ti ognjeviti, na pol divji živali.

Sedaj je videla, kako je Miranov stopil v voz in prijel za vajeti. Grom, ki naj bi ga spremljal, je položil kožuhovinasto odejo preko nog grofa, ter skočil potem na sedež v ozadju. Lovec je odprl vrata.

Komaj da sta konja začula škripanje orjaških železnih tečajev, sta že hotela zdirjati in toliko da nista potegnila seboj hlevarjev, ki so ju trdno držali za uzde.

»Izpustita! Izpustita!« je zakričal Miranov.

Moža sta odskočila v stran. Konja sta se takoj vspela kakor sveči ravno v vis in njiju črni grivi ste plapolali v zraku, dočim sta dolga repa pometala po tleh in so iz srebrnih brzd pršile pene v belih kosmuljah.

Miranov pa je odnehal z vajeti, se dotaknil krža konj z bičem in ju pognal. Konja sta zdirjala kot besna; ali, čim se je polegla prva ognjevitost, sta začela konja brzdati svoj korak po volji srečne roke, ki ju je vodila. Bil je res lep prizor. Nadja, vzhičena po krasni živali, je dobila v tem trenotku nekoliko razvedrila.

Sedaj pa je morala misliti na predstoječi odhod, napovedan jej po Miranovu.

Ker naj bi povratek v Rusijo pomenjal zanjo vstop v kak samostan, je bilo pač brezpomembno, koliko obleke in drugih stvari vzame seboj. Pozvonila je Maši, ki je že izvedela od Semena, da bo treba oditi. Žalostno sta obe ženski začeli posvetovati se, katera obleka naj pride v zaboje in katera pride h krznarju, ali naj se podari sobaricam, ali naj ostane v omarah.

Med tem se je Miranov odpeljal v Bois na izprehod.

(Dalje.)

da so veleizdajalci, da hočejo razbiti monarhijo, ker hočejo odpraviti sedanji ustavni ustroj monarhije! Torej isto, kar so hoteli — isti Madjari že v letu 1905. ter so v dosego tega namena skušali pridobiti iste Čehe in Jugoslovane!! Ali si moremo misliti več hinavščine, hujše politične perverznosti, izlasti še, ko ni nobenega dvoma, da hočejo Madjari isto tudi danes, seveda z drugačnim efektom: dočim hočejo Slovani z ustanovitvijo svoje države konsolidirati razmere v monarhiji in jo s tem ojačiti, pa bi hoteli Madjari pripravljati popolno ločitev od monarhije, in jo s tem ne le oslabiti, ampak bi jo povsem dosledno vrgli z višine velesile! Naša monarhija bi mogla danes vsklikati z vso pravico: Bog me obvaruj pred prijatelji in blagoslovi moje pretvezne sovražnike! In grof Czernin, naš minister za zunanje stvari in vrhni čuvar interesov skupne monarhije postavlja danes glede zvestobe in požrtvovalnosti Madjare nad Slovane! Kako pravi že tisti latinski rek? Kogar hočejo bogovi uničiti, ga udarijo s slepoto!

Pašić o ciljih srbske politike. Ministrski predsednik Pašić je tekom svojih izvajanj v skupščini izjavil med drugim: »Raztrosene so bile v svet neosnovane mirovne vesti, da bi se omajala vera zaveznikov v zvestobo Srbije. Srbija ostane do konca zvesta svojim zaveznikom. Le država Srbov, Hrvatov in Slovencev, v tesni zvezi z Italijo, zamore v bodočnosti zastaviti pot nemškemu imperijalizmu. Srbija zahteva istotako, kakor njeni zavezniki, le pravičnost. Naše geslo se glasi: Italija Italijanom, Romunija Romunom in Grška Grkom. Ako ne dosežemo svojih zakonitih ciljev, se je treba pripraviti na novo prelivanje krvi.« Zbornica je sprejela Pašićevo izjavo z odobravanjem na znanje. Bivši minister Trifković je predlagal, da naj se odpošlje francoski in angleški zbornici povodom sijajnih činov francoskih in angleških armad simpatijski pozdrav.

Rusija in Romunija. Francosko časopisje poroča na podlagi uradnih poročil, da je bil med Rusijo in Romunijo podpisan sledeči dogovor: Romunija izprazni Besarabijo tekom dveh mesecev. Obojestranski ujetniki se pričnó takoj izmenjavati. V Besarabiji preostalo žito se izvozi v Romunijo.

Wilsonov neomajni sklep. Predsednik Wilson je na neko pismo metodističnega škofa Hendersona odgovoril, da je še vedno njegov neomajni sklep, da se mora odstraniti nemška sila, ki noče nič slišati o sporazumnem miru. Naša najvažnejša dolžnost je, da zmagamo in v dosego tega namena se ne bomo strašili nobenih žrtev. Predsednik Wilson piše v tem pismu dalje: Razglasiti zamorete čisto mirno besede, ki ste jih citirali iz moje poslanice, kot izraz mojih neizpremenjenih idej in mojega neomajnega sklepa. Dokler se ne pojavi kak program pravičnosti, ki bi omogočil sklenitev trajnega miru — in dosedaj za to še nimamo dovolj dokazov — ni misliti na mir. To Wilsonovo pismo je bilo za velikonočne praznike prečitano v vseh metodističnih cerkvah.

Junaštvo — z jezikom! Poleg junaštva v strelskih jarkih, je opažati danes še neko drugo junaštvo v zaledju. Junaštvo — jezika, ki v varnem zavetju uničuje sovražnika z jezikom, praznim besedičenjem, baharijo in frazami. Napihujejo se, kakor ti junaki jezika, kakor da bi bili uspehi na bojiščih njihovo delo. Odpirajo usta na široko in dajajo ukore in — razdeljujejo Evropo. Pred vsem pa uničujejo Anglijo in Ujedinjene države, a nič ne pomislijo na posledice, ki bi bile neizogibne za naše gospodarstvo, ako bi ostalo večno sovraštvo, kakor je izzivljajo oni se svojim blaznim vedenjem. Nič ne pomislijo — pravi »Arbeiter-Zeitung« — da tudi v slučaju, da bi se morale Francija in Italija ukloniti nemškim pogojem — ne bile Anglija in Zedinjene države prisiljene h kapitulaciji. In tudi v slučaju, da bi boj z orožjem prenehal, bi jim ostalo še eno strašno orožje. Naše narodno gospodarstvo ne more trajno obstajati brez žita, bakra, bombaža Zjedinjenih držav, brez niklja Kanade, brez bombaža Egipta in Indije, fosfatov in afrikanske severne obali, kavčuka angleških tropičnih kolonij, indijske jute, maščobnih rastlin, otokov južnega morja. Po vojni bomo potrebovali vsega tega. Če nam Amerika in Anglija ne boste po vojni dobavljali teh surovin, če bo vojni z orožjem sledila gospodarska vojna, bomo tudi kot zmagovalci — premagani! Zato se ne smemo varati glede velikine in težavnosti problema, da bi prisilili Anglijo in Ameriko k miru, ob katerem bi mogli mi obstajati. Hindenburgove zmage so sicer silen udarec za Anglijo, ali tistega uspeha, ki ga jej pripisujejo junaki jezika v zaledju, ne morejo doseči! Hindenburgove zmage morejo skloniti sovražnika, da bo bolj naklonjen pravičnemu miru. Ali če bi prišli do nasilnega miru, če bi hoteli izsiliti privolitev Anglije in Amerike v nov red v Evropi, ki naj bi zagotovil Nemčiji nadvladje v Evropi, potem ne pripravimo nič drugega, nego grenko razočaranje. Tega ne more tajiti, kdor trezno presoja dejstva. Nemški narod v orožju zmore mnogo, ali da bi vsemu svetu vsilil nasilen mir — tako daleč ne sega njegova moč. »Arbeiter-Zeitung« zaključuje svoja izvajanja: Mir se more skleniti le na podlagi sporazuma. In zato se ne more skleniti ukljub vsem zmagam, dokler se bomo odtegovali temu spoznanju!

Zakon o odškodnini za krivično obsojene osebe.

Krivičnim obsojenim osebam je že zakon od 16. marca 1892. d. z. št. 64 dajal nekako odškodnino. Dotične določbe so bile sedaj izpopolnjene in razširjene s zakonom od 21. marca 1918. d. z. št. 109, ki je stopil v veljavo z dnem razglasitve, to je 27. marcem 1918. l.

Po tem zakonu more zahtevati odškodnine, kdor je bil od meščanskega kazenskega sodišča pravnomočno obsojen, če se je po obnovi kazenskega postopanja vstavilo postopanje, ali če je bila obtožba zavrnjena, nadalje če je bil potem oproščen, ali pa po milejšem kazenskem stavku obsojen na manjšo kazen.

Nedopustna je zahteva, če je obsojenec navlašč provzročil obsodbo, ali pa če se iz velike nemarnosti ni priteči proti kontumacijski sodbi.

Odškodninska zahteva ni podvržena eksekuciji, izvzemši za terjatve iz zakonite alimentacijske dolžnosti; tudi je ni možno cedirati, zastaviti ali sploh razpolagati o njej na drug način.

Kdor zahteva odškodnino, mora najprej pozvati državo, da njegove zahteve prostovoljno prizna. Ta poziv treba odposlati na pravosodnega ministra v 3 mesecih po vročitvi oprostilne odločbe.

Če stranka v 3 mesecih ne dobi odgovora, ali, če se je odškodnina popolnoma ali deloma zanikala, sme vložiti tožbo. To pa mora storiti v 3 mesecih po zanikalni izjavi pravosodnega ministra, ali po preteku tistih treh mesecev, v katerih se je imel minister izjaviti.

O tožbi razsoja višje deželno sodišče. Razprave v takih stvareh, kakor tudi vse vloge in odločbe, so proste pristojbin in porta.

Gornje določbe veljajo tudi za civilne osebe, ki so bile tekom sedanje vojne na podlagi dotičnih naredeb obsojene od vojaških sodišč.

Ta določba je posebno važna, ker je s tem, v zvezi s zakonom o obnovi postopanja v vojaško sodnih pravdah (o katerem sem že poročal v »Edinosti«), dana možnost, da se popravi vsaj del tiste krivice, ki je bila tekom vojne provzročena na tem polju.

V teh slučajih je nasloviti poziv za prostovoljno priznanje na domobranskega ministra.

Ta zakon se ima vporabljati tudi na razsodbe, ki so bile izdane pred dnevom njegove razglasitve.

Tudi pri sklepanju tega zakona v justičnem odseku je bilo treba premagati velik odpor vladnih zastopnikov, ki so se posebno protivili raztegnitvi na razsodbe vojaških sodišč, sklicujoč se na to, da so bila sodišča po večini skupna in da bi se torej za plačilo odškodnine morala pritegniti tudi Ogrska. Naposled se je vlada vdala in s tem omogočila zakon, ki bo morda bolj, nego najostrejše kritike, sodnike, zlasti pa vojaške, opominjal k previdnosti in zmernosti Dr. R.

Aprovizacijske stvari.

RAZDELJEVANJE OLJA.

Na izkaznice št. 8 (osem), ki so jih stranke že prejele, bo od danes 5. aprila do vštevši soboto 13. aprila mogoče dobiti v običajnih prodajalnicah tri centilitre olja.

GOVEJE MESO.

V soboto in nedeljo (6. in 7. t. m.) se bo razdeljevalo goveje meso brez predložitve in izročitve izkaznic za goveje meso. Prodaja se bo pričela ob 6 zjutraj v naslednjih mesnicah:

Sinigaglia, Barkovlje 41, Puntar, Greta zgornja, Bin, Rojan, 9, Bolle, Salita Gretta 13, Trocca, Commerciale 3, Paronito, Piazza Caserma 4, Concilia, B. Cellini 1, Krisiach, Poste 16, Cavalieri, Poste 3, Taverna, Piazza Ponterosso 4, Callin, Boroević 13, Stanislawski, S. Spiridione 10, Borgnolo, Lazzaretto 52, Visintini, Cavana 22, Vosak, Cavana 10, Bozzer, Tigor 7, Stabile, S. Michele 5, Castro, S. Sebastiano 3, Perlatti, Sanità 9, Furlani, Orologio 4, Bruna, Beccherie 1, Levi, Beccherie 6, Polacco, S. Giacomo Riborgo 4, Rocchelli, Piazza Piccola 2, Zadnik, Piazza S. Giovanni 6, Pasqualini, Maria Teresa 43, Fabbro, Maria Teresa 41, Simonetta, P. Legna 4, Martinelli, P. Legna 8, Nichetto, Torrente 39, Polacco, Torrente 30, Marsè, Farneto 7, Pinter, Farneto 11, Zafutta, Farneto 38, Tellini, Rossetti 51, Fontanot, Amalia 32, Lenarduzzi, Amalia 23, Polli, Acquedotto 13, Mornig, Acquedotto 17, Zvetan, Sv. Ivan Vrdela 508, Castellitz, Giulia 67, Godigna, Giulia 24, Pangoni, Giulia 18, Vattovatz, Giulia 17, Rodella, Giulia 1, Burba, A. Volta 2, Ottonicer, Molingrande 12, Periatti, Barriera 4, Illicher, Barriera 8, Depace, Barriera 26, Loy, Barriera 41, Cossich, Ugo Foscolo 2, Malusà Parini 11, Rizzian, P. Barriera 1, Jenco, Istituto 4, Polli, Istituto 38, Saffaro, Istituto 28, Ferluga, Media 46, Marussich, Settefontane 231 Rocol, Polacco, Settefontane 44, Tapazzin, Settefontane 24, Pozzi, Settefontane 1, Delavske zadruge, Settefontane in S. Marco, Rizzian, Istria 1, Rizzian, Istria 76, Rocco, S. Marco 2, Culot, Giuliani 23, Rizzian, Rivo 38, Comisso, Istria 51, Godina, Škedenj 138, Gatznig, Škedenj, 50.

CENE:

Sprednji deli s priklado . . . po K 15'20 kg.
Zadnji deli s priklado . . . po K 18'— kg.

RAZDELJEVANJE JABOLČNIKA.

Gostilničarji, ki so se priglasili 2. in 3. t. m. za prodajanje aprovizacijskega jabolčnika, naj pridejo po pripadajočo jim količino 7 hl tekom petka in sobote (5. in 6. t. m.) v hangar 41, pomol Sanità, kjer se tudi izplačuje. Prodajna cena znaša 2 K tako za gostilne, kakor tudi za domačo uporabo. Prodaja se prične v nedeljo (7. t. m.) v 148 gostilnah in vinotočih, kjer bo razobešena tabla z napisom: Aprovizacijski jabolčnik po 2 K.

Prodaja kuriva.

Ogljе. 10 kg na rdeče izkaznice.

Sv. Vid: št. 1—200 (ob. št. 11) 6. 4. ul. Economo 2, (cena 84 vin. kg). — **Starom esto:** št. 1141—1390 (ob. št. 10) 5. 4. ul. Artisti 4, (cena 84 vin. kg). — **Novo mesto:** št. 772—801 (ob. št. 9) 5. 4. ul. Forni 12, (cena 84 vin. kg). — **Stara mitnica:** št. 3345—3444 (ob. št. 9) 5. 4. ul. F. Francesco 2, št. 3445—3594 (ob. št. 9) 5. 4. ul. Acque 20, (cena 84 vin. kg). — **Nova mitnica:** št. 1479—1628 (ob. št. 9) 5. 4. ul. Cologna 2, št. 1629—1828 (ob. št. 9) 5. 4. ul. Carpison 10, (cena 84 vin. kg). — **Sv. Jakob:** št. 2039—2338 (ob. št. 8) 5. 4. ul. Conti 2, št. 2339—2438 (ob. št. 8) 5. 4. ul. Salice 7, (cena 84 vin. kg). — **Sv. M. M. zgornja:** št. 194—253 (ob. št. 5) 5. 4. Bivio 8, št. 254—313 (ob. št. 5) 5. 4. Ponzianino 5, (cena 84 vin. kg).

Premog (fossile). 20 kg na modre izkaznice.

Novo mesto: št. 618—652 (ob. št. 29) 5. 4. ul. Geppa 5. št. 653—740 (ob. št. 29) 5. 4. ul. Forni 12, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg). — **Nova mitnica:** št. 1—600 (ob. št. 36) 5. 4. ul. Molin grande 2, št. 601—716 (ob. št. 36) 5. 4. ul. Cologna 2, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg). — **Sv. M. M. zgornja:** št. 251—412 (ob. št. 18) 5. 4. Bivio 8, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg). — **Škedenj:** št. 1—112 (ob. št. 11) 5. 4. Škedenj 129, št. 113—174 (ob. št. 11) 5. 4. Škedenj 508, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg).

Koks. 10 kg na modre izkaznice.

Novo mesto: št. 741—786 (ob. št. 29) in št. 1—412 (ob. št. 30) 5. 4. ul. Forni 12, št. 413—492 (ob. št. 30) 5. 4. ul. Geppa 10, (cena 20 vin. kg). — **Nova mitnica:** št. 717—787 (ob. št. 36) 5. 4. in št. 1—90 (ob. št. 37) 5. 4. ul. Cologna 2, (cena 20 vin. kg). — **Sv. Jakob:** št. 225—437 (ob. št. 29) 5. 4. Bivio 8, (cena 20 vin. kg). — **Sv. M. M. zgornja:** št. 1—165 (ob. št. 19) 5. 4. ul. Ponzianino 5, (cena 20 vin. kg).

Domače vesti.

Imen. V Aidovščini se je 1. aprila poročil bivši tržaški profesor g. Matko Dolenc, sedaj v Mariboru z gosp. Marijo Logar. Bilo srečno!

Smrtna kosa. V bolnišnici pri Sv. Ivanu je umrl te dni poštni uradnik, g. Lovro Sancin-Oraž iz Škednja. V najlepši moški dobi — v 45. letu življenja — se mu je odprl grob. Škedenjci žalujejo po pokojniku, ker so izgubili žnjim enega najmarljivejih delavcev na narodnem polju. Izlasti pomenja njegova smrt težko izgubo za pevsko društvo »Velesila« in za tamošnjega »Sokola«. Pa tudi v vseh drugih društvih je pokojnik pomagal, kjer in kolikor je mogel. Bodi mu ohranjen častен spomin!

Krekova slavnost na Opčinah. Odbor za Krekovo slavnost na Opčinah priredi to slavnost dne 12. maja v dvorani »pri Mičelu«. Spored se objavi pravočasno.

Otvoritveni družabni večer Slovanske Čitalnice v Trstu se bo vršil, kakor je bilo že javljeno, jutri, v soboto, 6. t. m., v lično preurejenih društvenih prostorih z zanimivim zabavnim vsporedom. Sodeluje iz prijaznosti več odličnih umetnikov. Njih spored vsebuje solopetje (sopran in tenor) in glasbene točke (glasovir in gosli). Pri prosti zabavi svira prvovrstni salonski orkester. Naše vrle dame postrežejo s čajem in z izbornim mrzlim prigrizkom. Točilo se bo vino in pivo. Začetek ob 8 zvečer. Odbor je odposlal vsem gg. članom vabila po naslovniku, ki ga ima v roki. Zato naj oprosti, kdor ne bi prejel vabila vsled spremembe naslova.

Žensko vojno prispevanje. Glavne nabiralke naj prinesejo nabrane prispevke danes, v petek, od 4—6 popoldne.

Iz Dekani. Ker naša občina ob ustanovi aprovizacijske komisije ni imela svoje glavnice, je občinski upravitelj najel na svojo pest posojilo v znesku 84.000 kron. Za te nam je izdal začasna občinska potrdila. Deželna upravna komisija pa ni hotela za to najeto posojilo nobenega dovoljenja. Če nam na pritrja, prosimo, da se izroči občini rooblastilo oz. potrdilo o našem posojilu, drugače vise ti tisočaki v zraku. — Lansko leto je ponujal gosp. Alojzij Perfolja iz Trsta za naš lov 3370 K. Ali gospod občinski upravitelj je to lepo svotico denarja in ponudbo enostavno odklonil! Vsled tega trpi občina občutno škodo. — Zelo žal nam je, da se moramo vsled smrti pok. prof. M. Mandiča, ki je stal v službi naroda do smrti, obračati do našega mejnega poslanca dra. Rybářa z uljudno prošnjo: pomagajte, ker si sami ne moremo pomagati!

»Ljudski oder« opozarja svoje člane, da pričnó notranja, vstopnine prosta, društvena predavanja v nedeljo 7. aprila ob 10½ dop., v zeleni dvorani »Delav. doma« v Trstu. Po članih uvedeni gostje dobrodošli! Teh predavanj bo več, in sicer predavajo: 7. aprila g. F. Kleinmayr o »vplivu velikih odkritij na kulturo evropskega ljudstva«; 14. aprila g. Golouh o »značaju«; 9. maja g. dr. Čermelj o »materiji in atomih«. Hkrati opozarjamo najširšo javnost,, da bo »Ljudski oder« pričel tudi z javnimi, ljudskimi predavanji, ki se bodo vršila tudi v »Del. domu« proti primerni vstopnini. Prvo tako predavanje se bo vršilo v soboto 20. aprila ob 8 zvečer. Predaval bo g. pisatelj Ivan Cankar o »očiščenju in pomlajenju«; 27. aprila zvečer bo predaval g. dr. Pavel Grošelj; 4. maja g. urednica A. Štebijeva o »nalogah ženstva v demokratični dobi«; 12. maja g. dr. Zalokar. Sodelovanje pri teh predavanjih so za trdno obljubili tudi gg. pesnik Oton Zupančič, Abditus-Prepeluh, dr. H. Tuma, Sešek Fran in drugi, ki pa niso še določili dneva svojih predavanj. Na ta način skuša »Ljudski oder« doprinesti svoj obol na polju kulture s trdno nado, da ga bo toli članstvo kolikor občinstvo pri tem stremljenju krepko podpiralo. Vsako predavanje se posebej objavi.

Seja podružnice Trst I. Z. J. Ž. se vrši jutri, v soboto, 6. t. m., ob 7 in pol zvečer v društvenih prostorih. Odborniki in zaupniki se naprošajo, da se radi važnosti dnevnega reda zanesljivo udeleže seje.

Popravljamo. V predzadnjem osdtavku v članku »Novi zakon o brisanju obsodbe« v včerajšnjem izdanju se je vrinila sicer neznatna, a vendar smisel kvareča tiskovna pomota. Dotični stavek se ima glasiti: »On (državni pravdnik) sme celo brez prošnje za prizadete osebe predlagati brisanje, ako je slučajno itd.). — Tudi v članek pod naslovom »Jugoslovansko-laški spor« v torkovi »Edinosti« se je vrinila — kakor smo bili opozorjeni — težka tiskovna pogreška. Rečeno je, da ima tržaški okraj 98'3% Slovencev in Hrvatov in 1'14% Italijanov. To ni tržaški, ampak sežanski okraj.

Dramatično društvo uprizori v nedeljo, 7. t. m., popoldansko predstavo. Ponavljala se bo burka »Nervozne ženske«, ki je dosedaj že dvakrat tako dobro uspela in občinstvu ugajala. Tudi ta popoldanska predstava se bo vršila ob znižanih cenah. Začetek predstave ob 4 popoldne. Vstopnice se dobe od jutri naprej pri vratarici »Narodnega doma«. Pripravlja se nova igra »Ugrabljene Sabinke«. Režija je tudi topot v priznanih mojstrskih rokah in se obeta zopet čim največji užitek.

Vojaški pogreb. Pogreb dne 3. t. m. v garnizijski bolnišnici št. 9 v Trstu umrlega topničarja Karla Jurija **Medveščeka**, nad. baterije 28. brigade, rojenega 1890 v Trstu, se bo vršil danes iz imenovane bolnišnice na vojaško pokopališče.

Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje v smislu sklepa osrednjega odbora izreden občni zbor na nedeljo, 5. majnika v Ljubljano. Pred občnim zborom v soboto 4. majnika se bo vršilo zborovanje delegatov. Dnevni red, kraj in čas objavimo pravočasno. Bratske podružnice prosimo, da nam tekom 14 dni javijo svoje eventualne predloge ter zanesljivo pošljejo na občni zbor in na zborovanje delegatov svoje zastopnike. — Odbor.

DAROVI.

— Vesela družba Padričanov v gostilni »pri Županu« je nabrala 40 K 40 vin. za Krekov spomenik; po pomoti izostalo. Denar hrani uprava.

— Ker se ni mogla udeležiti pogreba obeh zaključkov, ranjkih Balanč, daruje Marica Stepančičeva 5 K za žensko podr. CMD.

— Povodom poroke gospe Marije Logarjeve iz Aidovščine se je nabralo v domači družbi 180 K za moško podružnico CMD.

— Za na novo ustanavljajoči se otroški vrtec CMD na Greti darujeta gg. Anton Jerkič in Vladko K 6'20, preostanek Črnega Grabna. Denar hrani uprava.

— Zbirka 50.000 kamenčkov v korist ljudske knjižnice v Trstu. Dosedaj izkazanih 41.946. Dalje nabrali Vovk Viktor 600, Zvonko Tomažič 300, Kukar Boris 300. Skupaj torej 41'946 + 1200 = 43146 = 862'92 K.

— V Gorici v gostilni pri Maksu. Pri omizju vesele družbe, na predlog gop. Milana Korošca se je nabralo 72 K v narodne namene. 36 K za Krekov spomenik, 36 K za možko podruž. CMD. Darovali so: Milan Korošec 20 K, Polh Jakob 20 K, nadzornik Hartnar 10 K, Rojc Josip 5 K, narednik Perčič Zvonko 4 K, Trnovec Ivan bojna pošta 650, 2 K, Trnovec Josip 1 K, Kantar Ivan železničar 4 K, gospica Nebram Pepca 2 K, N. N. 1 K, Suc Ivan 3 K.

Za vdovski in sirotinski sklad »Mednarodne zveze tržaških časnikarjev« so povodom zadnjih umetniških večerov darovali dalje: Castiglioni K 100, Robert Metzger K 25, Leopold Wagner K 20, M. Cramer K 20, dr. Frigyessy K 300, Assicurazioni Generali K 50, Ivan Zibell K 20, banka di credito popolare K 50, osrednja banka nemških hranilnic K 20, Mihael vitez Galatti K 20, »Meridionale« K 50, ravnatelj Edvard Seidl K 10, premogovna družba »Monte Promina« K 25, Ivan Mankoč K 10, Rastelli K 10, banka Commerciale K 100, Ignac Steiner K 10, Anton Dejak mlajši K 25, Jadranska banka K 100, Göbel & Forti K 30, Leopold Felner K 100, bratje Rauber K 20, S. Megari K 20, inž. Kamilo Kreibich K 50, rodbina Ivan Stanič K 10, Ludovik Cosolo K 5, podružnica Anglobanke dvakrat po 50 K, Hrvatska štedionica K 10, Karel Schmeltzer K 20, dr. Sternberg K 10, Lloyd K 100, Riunione Adriatica K 30, Greinitz K 50.

Moški C. M. podružnici in podružnici za Sv. Mar. Magd. sp. in zg. vsaki po K 60'50. Skupaj K 121'—, so darovali na svatbi gdč. Čebul z gosp. Novičem ženin, nevesta in svatje. Srčna hvala in bilo srečno. Ga. Ferlugova krčmarica v Rojanskem konsumnem društvu nabrala za isto podružnico 20 K. — Hvala.

Matko Dolenec
c. kr. profesor
in
Marija Dolenec roj. Logar
poročena.
Maribor Aidovščina
1. aprila 1918.

Priporočljiva tvrdka.

Damska krojačnica
A. RIEGER, Trst ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

MALI OGLASI
se računajo po 6 stot. besedo. Mastne tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 60 stotink.

Proda se hiša v bližini ul Giulia za 15.000 K. Saldo K 6000 Hiša ima 6 prostorov, klet in vrt Pojasnila daje Kaučič, kavarna Universo. B 19

Izvrstno vino za krčmarje je na prodaj pri And. Bukavec na Proseku. 1997

Išče se služkinja pridna in čista, ki zna tudi kuhati. Via Cologna 2, II. vr. 8 (1998

Iščem uči elja ali učiteljico za razgovor v slovenskem jeziku. Pismene ponudbe pod „Razgovor“ na Ins. odd Edinosti. B 10

30 let en gospod. posestnik z velikim kapitalom, inteligenten, lepe zunanjosti, sedaj pod orožjem, želi dopisovati in seznaniti se z izobraženo gospodično z premoženjem od 10.000 K naprej v svrho ženitve. Le resne pismene ponudbe pod „Ljubezen v vojni“ na Inser. oddelek Edinosti. 1999

Išče se pridna in poštena služkinja za vsa domača dela. — Naslov pove uprava Edinosti. B 12

Na prodaj je v Barkovljah več zemljišč in zraven 2 hiši. Informacije v Barkovljah hšt. 47 in na Proseku hšt. 122. 1987

V Bosákovi podružni gostilni na Lipskem trgu št. 7 dobijo vedno topla jedila po zmernih cenah. Voditelj Fr. Novak. (199

Vreče vsake vrste kupuje Babič Fran po najvišji ceni. Molino grande 20. 1894

Proda se po zmernih cenah guma za cepljenje trt. Ulica d 1 Bosco 4, vr. 7. Od 12 in pol do 2 in pol pop. 1986

Zamenjam vsakteri predmet ki se nahaja v moji prodajalni za živež. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1991

Ribez, tiletne sajanice imam na prodaj po zmerni ceni. V. Sirca, Sežana. 1976

Teleta in prešiče kupuje in dobro plača Hotel Balkan, Piazza Caserma. Trst. 1 78

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu. Via delle Poste št. 10. 40

Dam v najem stanovanje z vrtom (sobo in kuhinjo) v lepi solnčni legi 5 minut od rojanske cerkve. Naslov pove Ins. odd Edinosti. 1993

Ugodna prilika! Prodam v redni mesta hišo s pohištvom (nova stavba), normalna dohodnina K 17.000, cena K 250.000, drugo z K 13.000 dohodnine, cena K 140.000 ter razne hiše, hišice in dvorce od 16.000 K naprej. — Pojasnila v kavarni Corso od 9—12. Kolar ič. B 23

Jadranska banka
Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lastno poslopje)
Kapital in rezerve K 23,000.000.—
FILIJALKE: Dunaj Tegetthoffstrasse 7, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.
VLOGE NA KNJIŽICE
3½%
od dneva vloge do dneva vzdiga. Tekoči davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru - Akreditivi in nakaznice na vsa tuzemska in inozemska tržišča.
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rente, obligacije, zastavna pisma, prioritetne delnice, srečke, valute devize, promese itd. Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago leže če v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — Prodaja srečk razredne lotorije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembours krediti. Borzna naročila. — Inkaso.
MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC
Telefoni: 1463, 1795 in 2678.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne
Brzojavi: JADRANSKA

WAX nova vrsta brezmaščobnega mila, obvaruje mehko kožo, gladi kožo ter jo obvaruje razpok.
WAX z boraksom . . . K 3.70
WAX s katranom . . . K 4.—
WAX s katranom in žveplom K 4.—
WAX z lizoformom . . . K 4.—
WAX z žveplom . . . K 4.—
Prodaja se v vseh lekarnah.
Lekarna VIDALI & VARDABASSO
Ulica Canale - Trst - Ulica S. Antonio

V hotelu Balkan
se toči vsaki dan najboljše
ogrsko pivo.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12
vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.
— UMETNI ZOBJE —

Kostanjev les, hrastov es drva za kurjavo, stabni les, strešnike in zidne opeke
kupuje vsaki dan po najvišjih cenah odlikovana apnena delavnica in stavbeno podjetje J. WILD, Nabrežina pri Trstu. Iščejo se povsod zastopniki za kupovanje lesa ter prodajo apna.

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odprt od 8½ zvečer naprej
Ustopnina K 2

Kinematograf „CENTRALE“ Trst, ulica Acquedotto št. 4
Danes ameriški film
„Spoznana gospa“
v petih dejanjih. — Igrajo najboljši umetniki ter en otrok. — Krasne slike.
Velik uspeh. Začetek ob 5.

CROATIA
Zavarovalna zadruga v Zagrebu, je edina domača zavarovalnica
Ustanovljena 1884 leta. CENTRALA: Zagreb, v lastni palači, vogal Harrovske in Preradovičeve ulice.
Podružnica v Trstu, ul. Carciotolo 1, II.
Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja: I. Proti požarnim škodam. 1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb, tovaren). 2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev itd.) 3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.) II. Zavarovanje steklenih šip. III. Na življenje. 1. Redna zavarovanja. a) Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti. b) Zavarovanje dote. c) življenske rente. 2. Ljudska zavarovanja na male glavnice brez zdravniškega pregleda.
Zavodovo imetje: . . . . . K 4,429.378·98
Izplačane odškodnine: . . . . . K 7,362.159·69